

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101095

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-11-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 30 від 22.01.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данчишин Мар'яна Володимирівна

2. Mariana V. Danchyshyn

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 04-01-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 58.601.102

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.33.29

Тема дисертації:

1. Експериментальне дослідження впливу нітратів на організм щурів різного віку за умов надходження їх із питною водою
2. Experimental study of the effect of nitrates on the rats of various ages under the conditions of their intake with drinking water

Реферат:

1. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення і представлено результати вирішення актуального наукового завдання, яке полягає у встановленні ступеня ризику для здоров'я населення різних вікових категорій при вживанні питної води з понаднормативним вмістом нітратів та в з'ясуванні вікових особливостей дії нітратів за умови надходження їх з питною водою на клітинний склад периферичної крові, гемопоез, функціональний стан печінки, особливості порушень метаболічних процесів та антиоксидантну

систему в організмі білих щурів. За результатами проведених експериментальних досліджень отримано нові дані і поглиблено існуючі уявлення про вікові особливості метаболічних процесів під час вживання питної води з понаднормативним вмістом нітратів. Встановлено, що районами Тернопільської області з найбільшою кількістю взірців, у яких рівень нітратів перевищував ГДК у 2016–2021 рр., були Борщівський, Заліщицький і Підволочиський. З'ясовано, що середньодобова доза надходження нітратів до організму людини в цих районах перевищує референтну, що свідчить про існування середнього ризику виникнення шкідливих неканцерогенних ефектів для споживачів цієї питної води. Найвищі середньодобова доза та коефіцієнт небезпеки спостерігалися у дітей. Доведено, що вживання питної води з понаднормативною концентрацією нітратів проявляється структурно-морфологічною дезорганізацією кровотворення, що супроводжується змінами в кістковому мозку та периферичній крові. У віковому аспекті більш виражені зміни виникають у статевонезрілих щурів за умови вживання води з вмістом нітратів 500 мг/л. З'ясовано достовірне зростання у статевозрілих щурів порівняно зі статевонезрілими рівня загального холестерину, тригліцеридів, загального білка, каталази та церулоплазміну при надходженні нітратів з питною водою у досліджуваних концентраціях. Встановлено, що нітрати у концентраціях 250,0 та 500,0 мг/л зумовлюють достовірні різнонаправлені зміни відносної маси печінки та глюкози крові у щурів дослідних груп обох вікових категорій.

2. The dissertation provides a theoretical generalization and presents the results of solving an actual scientific task, which consists in establishing the degree of risk to the health of the population of different age categories when drinking drinking water with an excess of nitrate content and in clarifying the age-related characteristics of the action of nitrates under the condition that they are received from drinking water on the cellular composition of peripheral blood, hematopoiesis, the functional state of the liver, the peculiarities of metabolic process disorders and the antioxidant system in the body of white rats. Based on the results of the experimental research, new data were obtained and the existing ideas about the age-related features of metabolic processes during drinking water with excessive nitrate content were deepened. It was established that the regions of Ternopil region with the largest number of samples in which the nitrate level exceeded the MPC in 2016–2021 were Borshchivskyi, Zalishchytskyi, and Pidvolochyskyi. It was found that the average daily dose of nitrates entering the human body in these areas exceeds the reference level, which indicates the existence of an average risk of harmful non-carcinogenic effects for consumers of this drinking water. The highest average daily dose and hazard ratio were observed in children. It has been proven that the use of drinking water with an excessive concentration of nitrates is manifested by structural and morphological disorganization of hematopoiesis, which is accompanied by changes in the bone marrow and peripheral blood. In the age aspect, more pronounced changes occur in sexually immature rats under the condition of drinking water with a nitrate content of 500 mg/l. A reliable increase in the level of total cholesterol, triglycerides, total protein, catalase, and ceruloplasmin in sexually mature rats compared to sexually immature rats was found when nitrates were supplied with drinking water in the studied concentrations. It was established that nitrates in concentrations of 250.0 and 500.0 mg/l cause reliable multidirectional changes in the relative weight of the liver and blood glucose in rats of experimental groups of both age categories.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Водно-нітратна метгемоглобінемія в Тернопільській області / О. В. Лотоцька, В. А. Кондратюк, М. В. Данчишин, В. О. Паничев, Ю. Г. Дементьев, О. О. Савка. Актуальні проблеми транспортної медицини.

2018. № 4 (54). С. 43–51. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2525606>

- 2. Лотоцька О. В., Данчишин М. В. Зміни показників білкового обміну в організмі щурів за умов споживання питної води з вмістом нітратів та солей жорсткості. Медична та клінічна хімія. 2021. Т. 23, № 4. С. 64–68. DOI: 10.11603/mcch.2410-681X.2021.i4.12739
- 3. Danchyshyn M. V., Lototska O. V. Antioxidant protection in white rats on the background of drinking water use with excessive nitrate concentration. International Journal of Medicine and Medical Research. 2022. Vol. 8, № 1. P. 67–73. DOI: 10.11603/ijmmr.2413-6077.2022.1.12924
- 4. Danchyshyn M. V., Lototska O. V. Effect of nitrates on the bone marrow of rats. Ukr. Biochem. J. 2022. Vol. 94, № 5. P. 69–76. DOI: 10.15407/ubj94.05.069 (SCOPUS)
- 5. Данчишин М. В. Оцінка впливу нітратів на здоров'я населення при надходженні з питної води. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2023. № 2. С. 27–33. DOI: 10.11603/1681-2786.2023.2.14031
- 6. Danchyshyn M. V., Lototska O. V. The risk of drinking water with excessive nitrate content by residents of different age categories of the Ternopil region. Journal of Education, Health and Sport. 2022. Vol. 12, № 10. P. 364–372. DOI: 10.12775/JEHS.2022.12.10.042.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U104148

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лотоцька Олена Володимирівна
2. Olena V. Lototska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1393-7914

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костенко Віталій Олександрович
2. Vitalij O. Kostenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабієнко Володимир Володимирович
2. Volodymyr V. Babiienko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4597-9908

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копач Олександра Євгенівна
2. Oleksandra E. Korach

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крицька Галина Анатоліївна

2. Halina A. Kritska

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мисула Ігор Романович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мисула Ігор Романович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Левандовська Н.М.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна